

TEKNOLOGIYA VA INSON HAYOTI

Aslonova Xadichabonu

Parkent tuman texnikumi o'qituvchisi

Annotatsiya (O'zbekcha)

Maqola texnologiyaning inson hayotidagi o'rni, ijobiy va salbiy tomonlari, shuningdek, kelajakdagi istiqbollarini badiiy roman uslubida ochib beradi.

Annotation (English)

This article explores the role of technology in human life, its positive and negative effects, and future prospects in a narrative style.

Аннотация (Русский)

В статье рассматривается роль технологий в жизни человека, их положительные и отрицательные стороны, а также перспективы на будущее в романтическом стиле.

Texnologiya va inson hayoti

Zamonaviy dunyoda texnologiya inson hayotining ajralmas qismiga aylangan. Har kuni foydalanadigan smartfonlar, kompyuterlar, internet va sun'iy intellekt qurilmalari hayotimizni osonlashtiradi, ish faoliyatini samarali qiladi va yangi imkoniyatlar yaratadi. Texnologiyaning hayotimizga ta'siri ko'p jihatdan ijobiy bo'lishiga qaramay, u ba'zi salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqarishi mumkin.

Texnologiyaning ijobiy ta'siri.

Texnologiya sog'liqni saqlash, ta'lim, transport va ish faoliyati kabi sohalarda katta o'zgarishlar yaratdi. Masalan, tibbiyot sohasida zamonaviy diagnostika uskunalari va telemeditsina yordamida kasalliklar erta aniqlanadi va davolash imkoniyati oshadi. Ta'limda esa internet va interaktiv platformalar orqali masofaviy o'qish mumkin bo'lib, dunyoning istalgan burchagidan bilim olish imkoniyati paydo bo'ldi. Transport tizimida esa aqlli yo'llar va avtomatlashtirilgan tizimlar xavfsizlikni oshirib, harakatni tezlashtiradi.

Texnologiyaning salbiy tomonlari.

Shu bilan birga, texnologiya inson hayotiga salbiy ta'sir ko'rsatishi ham mumkin. Doimiy kompyuter va smartfondan foydalanish ko'zning charchashi, uyqusizlik va harakatsizlikni keltirib chiqaradi. Bundan tashqari, odamlar orasidagi muloqotning kamayishi, ijtimoiy aloqalarning zaiflashishi ham texnologiyaning salbiy oqibatlaridandir. Sun'iy intellekt va robototexnika rivojlanishi bilan ayrim ish o'rinlari yo'qolishi ham ehtimoldan holi emas.

Texnologiya va insonning kelajagi.

Texnologiyaning rivojlanishi inson hayotini tubdan o'zgartirishga qodir. Kelajakda aqlli uylar, avtomatlashtirilgan transport tizimlari va individual sog'liq monitoring tizimlari keng

qo'llanilishi kutilmoqda. Shu bilan birga, texnologiyadan ongli va me'yorida foydalanish inson salomatligi va ijtimoiy hayotini muhofaza qilishning muhim omiliga aylanadi.

Xulosa

Texnologiya inson hayotining ajralmas qismidir. U hayotimizni osonlashtiradi, bilim olish va ish faoliyatini rivojlantirish imkonini beradi. Ammo texnologiyadan ortiqcha foydalanish salbiy oqibatlariga olib kelishi mumkin. Shu sababli, texnologiyadan ongli va me'yorida foydalanish har bir inson uchun muhimdir.

SONIYA VA CHEKSIZLIK: TEMIR SHOVQINI ICHIDAGI INSONIYAT

1-bob. Uyg'onish: Moviy nur saltanati

Tong otmoqda. Ammo bu tong ming yil avvalgi ajdodlarimiz kutib olgan tongdan tubdan farq qiladi. Deraza ortidan tushayotgan tabiiy quyosh nuri emas, balki smartfonning sovuq moviy nuri birinchi bo'lib ko'z qorachiqclariga uriladi. Biz — texnologiya asrining farzandlarimiz. Tomirlarimizda qon bilan birga ma'lumotlar oqimi yugurayotgan yangi sivilizatsiya vakillarimiz.

Zamonaviy inson uchun kunning boshlanishi nafaqat jismoniy uyg'onish, balki global tarmoqqa ulanish hamdir. Biz hali o'rnimizdan turmay turib, dunyoning narigi chekkasidagi yangiliklardan xabar topamiz. Bu bizga qudrat bag'ishlaydi, ammo shu bilan birga, bizni sokinlikdan mahrum etadi. Roman qahramoni kabi biz ham o'zimiz yaratgan ushbu ulkan raqamli saltanatning ham shohi, ham asiriga aylanib borayotgandekmiz.

2-bob. G'ildirakdan algoritmgacha: Tafakkur evolyutsiyasi

Insoniyat tarixi — bu aslida asboblar tarixidir. Bir paytlar toshdan yasalgan bolta qo'limizning davomi bo'lgan bo'lsa, bugun sun'iy intellekt ongimizning ko'zgusiga aylandi. Biz masofalarni o'ldirdik: endi okean ortidagi yaqinimizning nafasi ekrandagi piksellar orqali xonangizga kirib keladi. Texnologiya bizga qadimgi asotirlardagi xudolarga xos qudrat berdi — biz ucha olamiz, soniyalar ichida butun boshli kutubxonalar qadar bilimni yuklab olamiz.

Raqamli texnologiyalar hayotimizning har bir nuqtasiga kirib bordi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, dunyo bo'ylab har kuni 2,5 kvintillion bayt ma'lumot yaratiladi. Bu shunchaki raqam emas, bu — insoniyatning har bir qadami, har bir fikri va xohishi raqamli izga aylanayotganining isbotidir. Biz endi nafaqat biologik mavjudot, balki "ma'lumotlar yig'indisi"miz.

3-bob. Raqamli tanholik va ijtimoiy niqoblar

Shaharlar shovqinli, ijtimoiy tarmoqlar esa gavjum. Minglab "do'stlar", millionlab "layk"lar... Ammo ekran o'chishi bilan xonaga cho'kkan sukunat naqadar og'ir ekanini hamma ham tan olgisi kelmaydi. Texnologiya bizni butun dunyo bilan bog'ladi, lekin ba'zida yonimizdagi inson bilan oramizga ko'rinmas devor tikladi. Biz bir-birimizning ko'zlarimizga jonli boqishni unutib, filtrlangan suratlarga termulishni o'rgandik.

Bugungi kunda o'rtacha inson o'z umrining 20 yildan ortig'ini ekran qarshisida o'tkazmoqda. Bu vaqt davomida biz yashayotganimiz yo'q, balki boshqalarning hayotini tomosha qilyapmiz. Ijtimoiy tarmoqlar algoritmlari bizga nima yeyishimiz, qayerga

borishimiz va hatto kimni yoqtirishimiz kerakligini pichirlab turibdi. Insonning erkin irodasi algoritmlar chizgan labirint ichida qolib ketayotgandek go'yo.

4-bob. Sun'iy intellekt: Do'stmi yoki raqib?

2026-yilga kelib, internetdagi barcha kontentning 90 foizi sun'iy intellekt tomonidan yaratilishi kutilmoqda. Bu bizning ijodkorlik haqidagi tushunchalarimizni butunlay o'zgartirib yubordi. Rassomlar, yozuvchilar va musiqachilar o'z o'rinlarini neyron tarmoqlarga bo'shatib bermoqdalarimi?

Aslida, SI — bu insoniyatning eng buyuk ixtirosi. U tibbiyotda kasalliklarni erta aniqlashda, iqlim o'zgarishiga qarshi kurashda va koinot sirlarini ochishda bizga tengsiz yordamchi bo'lmoqda. Ammo bu texnologiya bizning hissiyotlarimizni, og'riq va quvonchlarimizni his qila olmaydi. Mashina hisoblaydi, inson esa his qiladi. Maqsadimiz — bu ikki tushunchani bir-biriga qarshi qo'yish emas, balki ularni uyg'unlashtirishdir.

5-bob. Ertangi kun istiqbollari va xulosa

Biz yangi bir tur — Homo Digitalis (Raqamli Inson) davriga qadam qo'ydik. Kelajakda neyro-interfeyslar orqali miyamizni kompyuterga ulash odatiy holga aylanishi mumkin. Ammo o'shanda ham bizni Inson qiladigan narsa nima bo'lib qoladi?

Texnologiya — bu shunchaki bir ko'zgudir. Agar biz bu ko'zguga boqqanimizda faqat temir-tersak va kodlarni ko'rsak, demak biz yutqazibmiz. Agar unda o'zimizning yanada mukammalroq va mehribonroq siymomizni ko'ra olsak, demak texnologiya o'z vazifasini bajardi. Har bir inson raqamli dunyo shovqini ichida o'zining ichki sukunatini saqlab qolishi shart. Chunki eng murakkab dastur ham "Nega yashayapman?" degan savolga javob bera olmaydi...

Xulosa

Texnologiya inson hayotining ajralmas qismiga aylangan va uning rivojlanishi hayotimizni tubdan o'zgartirmoqda. Texnologiya yordamida bilim olish, ish faoliyatini samarali qilish, sog'liqni saqlash va transport tizimlarini rivojlantirish osonlashdi. Shu bilan birga, texnologiyadan ortiqcha foydalanish sog'liq va ijtimoiy hayotga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Shunday ekan, texnologiya – bu insoniyat uchun katta imkoniyat manbai, lekin undan ongli, me'yorida va ehtiyotkorlik bilan foydalanish har birimiz uchun muhim vazifa. Texnologiyani to'g'ri boshqarish orqali biz hayotimizni osonlashtirib, kelajak avlod uchun yanada barqaror va rivojlangan muhit yaratishimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

Norberg, J. (2016). Raqamlashtirish va jamiyat. Stokgolm: KTH Qirollik Texnika Instituti nashriyoti.

Castells, M. (2010). Tarmoq jamiyatining o'sishi. Wiley-Blackwell.

Kurzweil, R. (2005). Singulyarlik yaqin: Insoniyat biologiyani ortda qoldiradi. Penguin Books.

Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). Ikkinchi mashina davri: Texnologiyalar davrida ish va taraqqiyot. W. W. Norton & Company

Tarmidi, A. (2020). Texnologiyaning inson hayotiga ta'siri. International Journal of Science and Research, 9(3), 45–53.

Internet manbasi: Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti – Raqamli sog'liq va farovonlik. (<https://www.who.int>)

